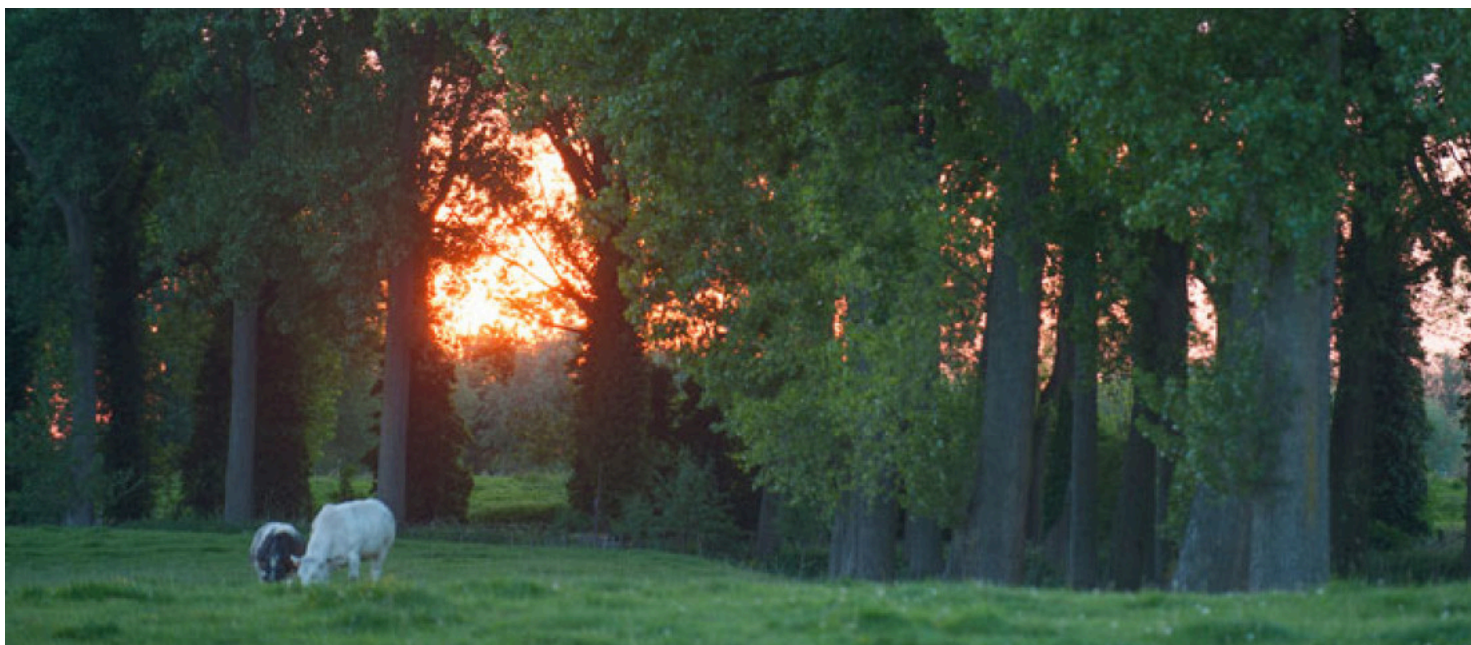


"Tijd voor veerkrachtig voedselbeleid"

Opinie

Een reeks milieu- en natuurorganisaties roepen in een open brief op te kiezen voor een duurzaam en veerkrachtig voedselbeleid. De coronacrisis legt volgens hen duidelijk de kwetsbaarheden van het huidige landbouwsysteem bloot. "Het ontbreekt de geglobaliseerde landbouwmarkt die landbouwers aanzet tot schaalvergroting en alsmaar hogere productie voor steeds lagere prijzen, duidelijk aan veerkracht. Het is dringend tijd om verandering in gang te zetten", klinkt het.

🕒 14 MEI 2020 – LAATST BIJGEWERKT OM 20 SEPTEMBER 2020 21:03



Een reeks milieu- en natuurorganisaties roepen in een open brief op te kiezen voor een duurzaam en veerkrachtig voedselbeleid. De coronacrisis legt volgens hen duidelijk de kwetsbaarheden van het huidige landbouwsysteem bloot. "Het ontbreekt de geglobaliseerde landbouwmarkt die landbouwers aanzet tot schaalvergroting en alsmaar hogere productie voor steeds lagere prijzen, duidelijk aan veerkracht. Het is dringend tijd om verandering in gang te zetten", klinkt het.

De COVID19-pandemie begint stilaan haar greep op onze levens te lossen. Wat we de laatste weken hebben meegemaakt is op zijn minst uitzonderlijk te noemen. De situatie werd vaak vergeleken met de oorlogstijd, een verleden dat slechts weinigen onder ons zich nog kunnen herinneren, maar waarvan de impact ook vandaag nog voelbaar is. Zo was het in navolging van de Tweede Wereldoorlog dat ons landbouwbeleid een belangrijke nieuwe wending kreeg.

Uit een crisis moeten we leren

Als een vergrootglas toont de crisis ons nu het belang, de sterktes en de zwaktes van ons landbouw- en voedselsysteem aan. De burger hecht duidelijk veel belang aan zijn dagelijkse kost en de grote populariteit van de korte keten toont aan dat hij nog steeds weet waar deze vandaan komt. Veel korte keten- en hoefwinkels zagen zo de laatste maanden hun omzet verveelvoudigen. Dit staat in schril contrast met de sectoren die zich voornamelijk richten op de internationale markt, en die hun voornaamste afzetmarkten hebben zien wegvallen. De problemen in de Belgische aardappelsector stonden de laatste weken centraal en ondertussen luidt ook bij de varkenssector de alarmbel.

Een ongeluk komt nooit alleen

De geglobaliseerde landbouwmarkt, die landbouwers aanzet tot schaalvergroting en alsmaar hogere productie voor steeds lagere prijzen, blijkt nu best wel kwetsbaar te zijn. In deze crisistijd ontbreekt het haar duidelijk aan veerkracht en ze biedt bovendien maar weinig houvast aan de landbouwers waar ze zo hard op steunt. Ondertussen draagt dit systeem bij aan de volgende grote crisis die op ons af komt. De kosten van ontbossing en biodiversiteitsverlies, klimaatopwarming en droogte, water- en luchtvervuiling, zullen andermaal door de maatschappij gedragen worden. Zo leggen experts wereldwijd al de link tussen de opkomst van besmettelijke ziekten van dierlijke oorsprong (zoönosen) en de verstoring van ecosystemen en het verlies van biodiversiteit.

Dringend nood aan een duurzaam en veerkrachtig voedselbeleid

Het is dan ook dringend tijd om een verandering in gang te zetten. Volgens de "One Health" benadering zijn de gezondheid van mens, dier en natuur één en dezelfde. Onze voedselproductie dient daarom in evenwicht te zijn met de draagkracht van onze planeet, ons milieu, onze gezondheid en die van onze landbouwers. Het zijn deze factoren die centraal moeten staan in een toekomstgericht, duurzaam en veerkrachtig landbouw- en voedingsbeleid.

In eerste instantie moeten onze beleidsmakers daarom inzetten op volgende punten:

- Hervorm het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) met duurzaamheid en veerkracht als uitgangspunt. Het Vlaamse strategisch plan moet op een transparante en inclusieve manier tot stand komen en moet naast een leefbaar inkomen voor de boer ook een toenemende verduurzaming van de sector ondersteunen. Door landbouwers te vergoeden voor acties die natuurherstel en -beheer stimuleren zal het GLB bijdragen aan de gezondheid van ons landschap en een aanvullend, stabiel verdienmodel bieden aan landbouwers. Het GLB biedt hiervoor mogelijkheden via de eco-regelingen uit pijler 1 en de maatregelen uit pijler 2. De basisinkomenssteun moet bovendien sterk gekoppeld zijn aan voorschriften voor goede landbouw- en milieuocondities met effectieve impact. Dit was niet het geval bij de huidige vergroeningsmaatregelen.
- De implementatie van dit nieuwe GLB zal met twee jaar vertraging in voege treden. Een gefundeerde transitieregeling voor deze periode is aan de orde. Deze overgangperiode biedt de uitgelezen kans om het nieuwe GLB maximaal af te stemmen op de Europese Farm2Fork strategie, de Biodiversiteitsstrategie en de Europese Green Deal. Deze overgangperiode mag geen verloren tijd zijn. We moeten deze periode aangrijpen om de transitie naar duurzame en veerkrachtige landbouwpraktijken te starten. Het nieuwe GLB moet dit voortzetten en versterken.
- Investeer nu al in het realiseren van vijf procent 'non-productieve' elementen binnen het landbouwareaal, exclusief vanggewassen en N-fixerende gewassen. Landschapselementen en andere natuurlijke habitats zijn de afgelopen decennia uit het agrarische landschap verdwenen. Studies tonen aan dat deze ruimte essentieel is voor het leveren van vitale ecosystemendiensten zoals natuurlijke bestuiving en ongediertebestrijding.
- Zorg ervoor dat landbouwers die ecosystemendiensten leveren daar eerlijk voor beloond worden.
- Net als Europa werkt Vlaanderen aan een geïntegreerd voedingsbeleid. Voor de opbouw van dit nieuwe beleid dienen veerkracht, duurzaamheid en gezondheid als centrale fundamenten genomen. Een maximale afstemming tussen het Vlaamse beleid en de Europese Farm2Fork strategie is nodig. Het breed betrekken van middenveld, academici en andere relevante beleidsdomeinen is hierin essentieel. Zorg daarbij voor een transparant proces waarbij de tijdslijn, betrokken actoren en input momenten duidelijk zijn gedefinieerd.
- Plaats binnen het geïntegreerd voedingsbeleid de toegang tot grond en de diversificatie van de productie en van de verwerkings- en afzetketen centraal. De huidige trend naar 'consolidering van de sector' zorgt ervoor dat de productie van grond tot eindproduct in handen komt van een aantal industriële spelers. Diversificatie geeft een grotere flexibiliteit voor deze strategische sector en toegang tot grond maakt de productiemiddelen terug toegankelijk voor de boer.
- Landbouw, natuur en voeding zijn fundamenteel voor onze samenleving. Zorg daarom dat een breder economisch beleid de transitie naar veerkrachtige voedselsystemen mee ondersteunt. Breng de impact op zowel de lokale als globale context mee in rekening. Dit kan enkel tot stand komen via een inclusief proces waarbij experts uit verschillende domeinen simultaan worden betrokken.

Vlaanderen heeft een enorme rijkdom in handen, of het nu gaat om de kennis en motivatie van onze boeren, onze wetenschappelijke expertise, een sterk en breed gedragen middenveld, het natuurlijke en culturele erfgoed van ons platteland, of onze vruchtbare gronden. Laten we deze slim benutten en er tegelijkertijd zorg voor dragen.

Dit is een opiniestuk waarmee onze lezers een bijdrage willen leveren aan het maatschappelijk debat. De auteurs schrijven in eigen naam en zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de tekst.

De auteurs:

Titus Ghyselincx is Program Manager Food & Agriculture bij WWF-België, Bert Boonen is beleidsmedewerker Landbouw en Platteland bij Natuurpunt Vlaanderen, Matteo Devos is Ecosystems Campaigner bij Greenpeace Belgium, Bart Vanwildemeersch is beleidsmedewerker bij de West-Vlaamse Milieufederatie en Laurens De Meyer is beleidsmedewerker Voeding en Landbouw bij Bond beter Leefmilieu

Beeld: Natuurpunt

VILT vzw


Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be


Volg ons op:

 screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

 screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

 screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

 screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

 screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra